

Jednadžbe – korak dalje od rutine

Božena Palanović, Srednja škola Zlatar

Marijana Krnić, Tehnička škola Ruđera Boškovića, Zagreb

Popis tema (B kategorija natjecanja)

Razred	Teme
1. razred	<ul style="list-style-type: none"> • linearne jednadžbe • jednadžbe s parametrima • absolutna vrijednost realnog broja i složeniji sustavi • Diofantske jednadžbe
2. razred	<ul style="list-style-type: none"> • <i>teme prethodnih razreda</i> • kvadratna jednadžba
3. razred	<ul style="list-style-type: none"> • <i>teme prethodnih razreda</i> • eksponencijalne i logaritamske jednadžbe • trigonometrijske jednadžbe
4. razred	<ul style="list-style-type: none"> • <i>teme prethodnih razreda</i> • funkcionske jednadžbe

Zašto su jednadžbe važne u razvoju matematičkog mišljenja?

Uče prepoznavati obrasce

Potiču apstraktno mišljenje

Pripremaju za napredne matematičke koncepte

Razvijaju logičko razmišljanje

Razvijaju vještine rješavanja problema

Županijsko natjecanje 2025. (2B)

Zadatak B-2.1.

Odredi sve realne brojeve x za koje vrijedi:

$$\frac{x^9}{7} + \frac{1}{7} = \frac{x^6}{3} + \frac{x^3}{3}.$$

Broj učenika	Prosječan broj bodova
50	5.86
133	3.09

Rješenje.

Zapišimo danu jednadžbu u pogodnijem obliku:

$$\frac{1}{7}(x^9 + 1) - \frac{x^3}{3}(x^3 + 1) = 0$$

$$3(x^9 + 1) - 7x^3(x^3 + 1) = 0$$

$$3(x^3 + 1)(x^6 - x^3 + 1) - 7x^3(x^3 + 1) = 0$$

3 boda

$$(x^3 + 1)(3(x^6 - x^3 + 1) - 7x^3) = 0$$

$$(x^3 + 1)(3x^6 - 10x^3 + 3) = 0$$

2 boda

Slijedi da je $x^3 + 1 = 0$ ili $3x^6 - 10x^3 + 3 = 0$.

1 bod

U prvom je slučaju $x_1 = \sqrt[3]{-1} = -1$.

1 bod

U drugom slučaju uvođenjem substitucije $x^3 = t$ dobivamo kvadratnu jednadžbu $3t^2 - 10t + 3 = 0$ čija su rješenja jednaka $t_1 = 3$, $t_2 = \frac{1}{3}$.

1 bod

Slijedi da je $x_2 = \sqrt[3]{3}$, $x_3 = \sqrt[3]{\frac{1}{3}}$.

2 boda

Dakle, sva rješenja zadane jednadžbe su $-1, \sqrt[3]{3}, \sqrt[3]{\frac{1}{3}}$.

Razlika između rutinskih i netipičnih jednadžbi

Rutinske jednadžbe	Netipične jednadžbe
Rješavaju se poznatim pravilima i metodama	Zahtijevaju kreativnost
Koriste se formule	Zahtijevaju traženje strategije
Koriste se ekvivalentne transformacije	Razvijaju dublje matematičko razumijevanje

Zadatak 1. Riješite jednadžbu: $2^{|x|} = \cos x$

Analiza svojstava funkcija

- $f(x) = 2^{|x|}$
- $g(x) = \cos x$
- $\text{Im } f = [1, +\infty)$
- $\text{Im } g = [-1, 1]$

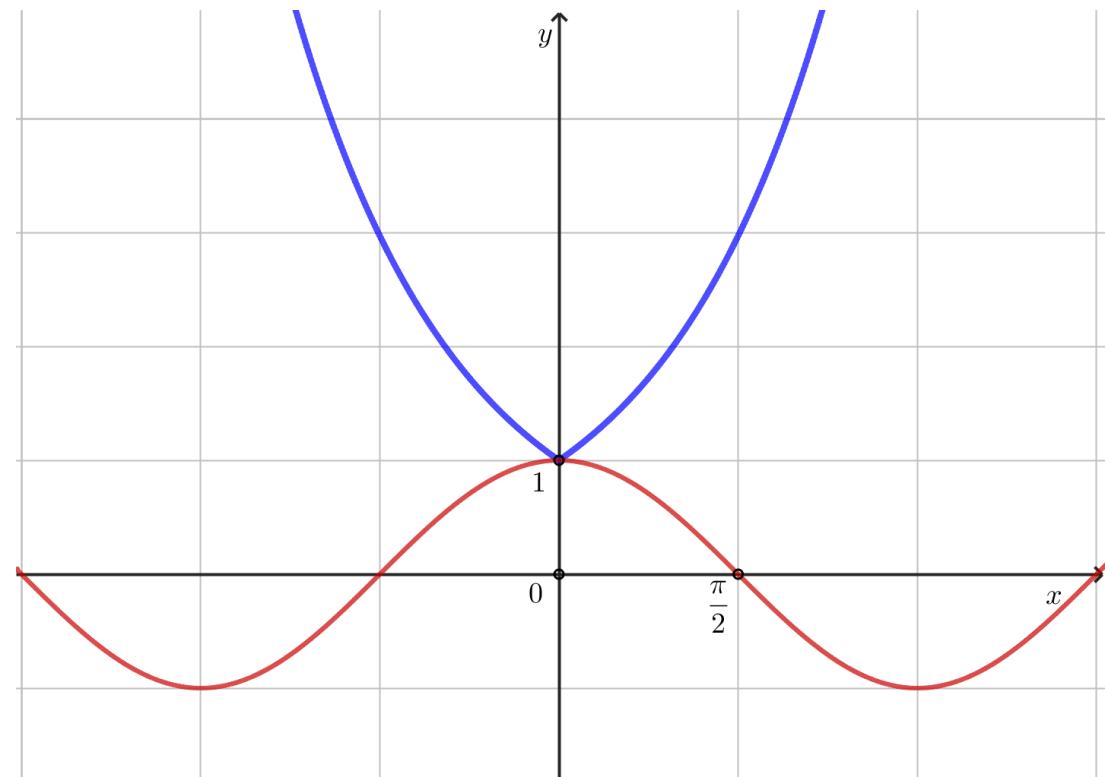
$$2^{|x|} = \cos x \Leftrightarrow 2^{|x|} = 1 \text{ i } \cos x = 1$$

$$2^{|x|} = 1 \Rightarrow x = 0$$

$$\cos 0 = 1$$

$x = 0$ je rješenje dane jednadžbe.

Grafički prikaz

Zadatak 2. Riješite jednadžbu: $6^{\sin^2 x} = \cos x$

Analiza svojstava funkcija

- $f(x) = 6^{\sin^2 x}$
- $g(x) = \cos x$
- $\sin^2 x \in [0,1]$
- $\text{Im } f = [1, 6]$
- $\text{Im } g = [-1, 1]$

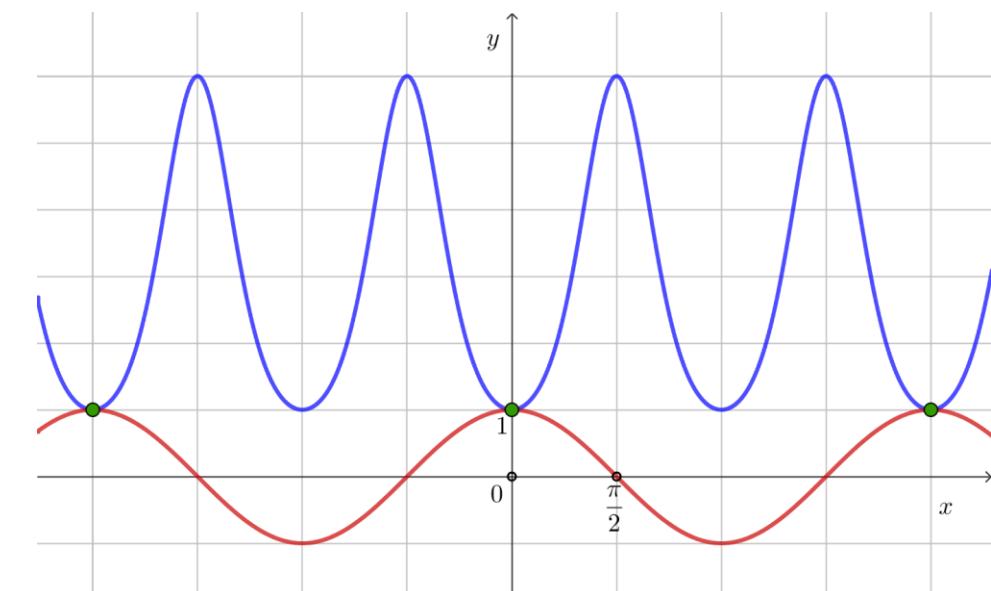
$$6^{\sin^2 x} = \cos x \Leftrightarrow 6^{\sin^2 x} = 1 \text{ i } \cos x = 1$$

$$\sin^2 x = 0 \text{ i } \cos x = 1$$

$x = 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$ je rješenje dane jednadžbe.

x	$6^{\sin^2 x}$	$\cos x$
0	1	1
$\frac{\pi}{4}$	$6^{0.5}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$
$\frac{\pi}{3}$	$6^{0.75}$	$\frac{1}{2}$
$\frac{\pi}{2}$	6	0
$\frac{2\pi}{3}$	$6^{0.75}$	$-\frac{1}{2}$
$\frac{3\pi}{4}$	$6^{0.5}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$
π	1	-1
$\frac{5\pi}{4}$	$6^{0.5}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$
$\frac{4\pi}{3}$	$6^{0.75}$	$-\frac{1}{2}$
$\frac{3\pi}{2}$	6	0
$\frac{7\pi}{4}$	$6^{0.5}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$
$\frac{5\pi}{3}$	$6^{0.75}$	$\frac{1}{2}$
2π	1	1

Grafički prikaz

Zadatak 3. Riješite jednadžbu: $x^2 + 4 = 4x \sin \frac{\pi x}{4}$

1. Nadopunjavanje do potpunog kvadrata

$$\left(x - 2 \sin \frac{\pi x}{4}\right)^2 = 4 \sin^2 \frac{\pi x}{4} - 4$$

$$\left(x - 2 \sin \frac{\pi x}{4}\right)^2 \geq 0 \Rightarrow 4 \sin^2 \frac{\pi x}{4} - 4 \geq 0$$

$$\sin^2 \frac{\pi x}{4} \geq 1 \Rightarrow \sin \frac{\pi x}{4} = \pm 1$$

$$\sin \frac{\pi x}{4} = 1 \Rightarrow x^2 - 4x + 4 = 0 \Rightarrow x = 2$$

$$\text{Provjera: } \sin \frac{\pi x}{4} = \sin \frac{2\pi}{4} = 1$$

$$\sin \frac{\pi x}{4} = -1 \Rightarrow x^2 + 4x + 4 = 0 \Rightarrow x = -2$$

$$\text{Provjera: } \sin \frac{\pi x}{4} = \sin \frac{-2\pi}{4} = -1$$

Rješenja jednadžbe su $x_1 = 2$ i $x_2 = -2$.

Zadatak 3. Riješite jednadžbu: $x^2 + 4 = 4x \sin \frac{\pi x}{4}$

2.

- $\frac{x^2+4}{4x} = \sin \frac{\pi x}{4}$
- $f(x) = \frac{x^2+4}{4x}$
- $g(x) = \sin \frac{\pi x}{4}$

- Odredi sliku funkcije f , tj. odredi za koji a jednadžba $\frac{x^2+4}{4x} = a$ ima rješenje.
- Uvjet na diskriminantu.

- $\text{Im } f = (-\infty, -1] \cup [1, +\infty)$
- $\text{Im } g = [-1, 1]$
- $\sin \frac{\pi x}{4} = \pm 1 \Rightarrow x = \pm 2$

3.

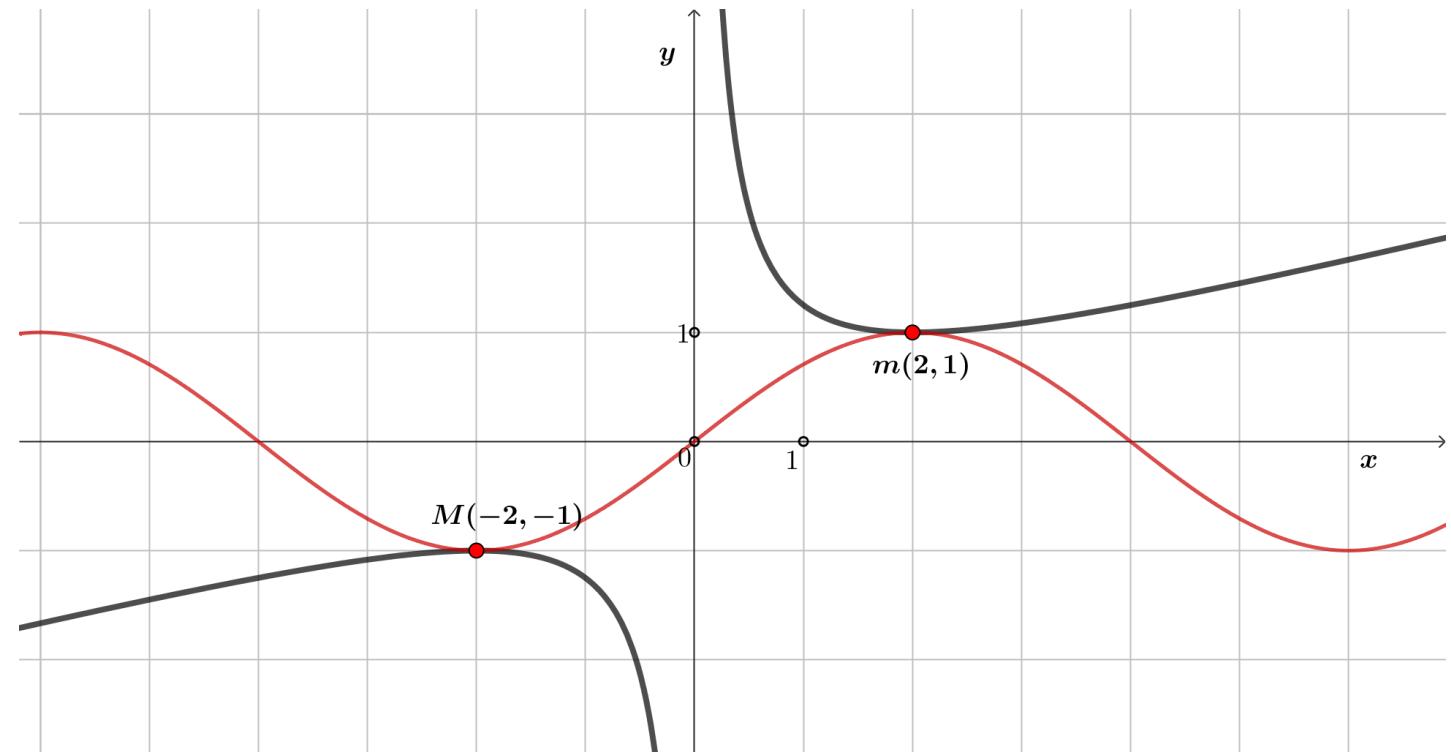
$$x_{1,2} = \frac{4 \sin \frac{\pi x}{4} \pm \sqrt{16 \sin^2 \frac{\pi x}{4} - 16}}{2}$$

- Izraz pod korijenom mora biti veći ili jednak 0.
- $\sin^2 \frac{\pi x}{4} \geq 1 \Rightarrow \sin \frac{\pi x}{4} = \pm 1$
- Uvrštavanjem $\sin \frac{\pi x}{4} = \pm 1$ u polaznu jednadžbu dobivamo $x = \pm 2$.
- Provjera vrijednosti $\sin \frac{\pi x}{4}$ za $x = \pm 2$.

Zadatak 3. Riješite jednadžbu: $x^2 + 4 = 4x \sin \frac{\pi x}{4}$

4.

- $\frac{x^2+4}{4x} = \sin \frac{\pi x}{4}$
- $f(x) = \frac{x^2+4}{4x}$
- $g(x) = \sin \frac{\pi x}{4}$
- Intervali monotonosti:
Funkcija pada na: $(-2, 0)$ i $(0, 2)$.
Funkcija raste na: $(-\infty, -2)$ i $(2, +\infty)$
- Lokalni minimum: $(2, 1)$
- Lokalni maksimum: $(-2, -1)$
- $\text{Im } g = [-1, 1]$
- $\sin \frac{\pi x}{4} = \pm 1 \Rightarrow x = \pm 2$

Zadatak 4. Riješite jednadžbu: $x^2 - 2x\sin(xy) + 1 = 0$

1.

Nadopunjavanje do potpunog kvadrata

$$(x - \sin(xy))^2 = \sin^2(xy) - 1$$

$$(x - \sin(xy))^2 \geq 0 \Rightarrow \sin^2(xy) - 1 \geq 0$$

$$\sin^2(xy) \geq 1 \Rightarrow \sin(xy) = \pm 1$$

- $\sin(xy) = 1 \Rightarrow x^2 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow x = 1$

$$x = 1 \Rightarrow \sin(y) = 1 \Rightarrow y = \frac{\pi}{2} + 2k\pi; k \in \mathbb{Z}$$

- $\sin(xy) = -1 \Rightarrow x^2 + 2x + 1 = 0 \Rightarrow x = -1$

$$x = -1 \Rightarrow \sin(-y) = -1 \Rightarrow y = \frac{\pi}{2} + 2k\pi; k \in \mathbb{Z}$$

Rj: $\left(1, \frac{\pi}{2} + 2k\pi\right), \left(-1, \frac{\pi}{2} + 2k\pi\right), k \in \mathbb{Z}$

Zadatak 4. Riješite jednadžbu: $x^2 - 2x\sin(xy) + 1 = 0$

2.

$$\bullet x_{1,2} = \frac{\sin(xy) \pm \sqrt{4\sin^2(xy) - 4}}{2}$$

- Izraz pod korijenom veći ili jednak nula.

$$\bullet \sin^2(xy) \geq 1 \Rightarrow \sin(xy) = \pm 1$$

- Uvrštavanjem $\sin(xy) = \pm 1$ u polaznu jednadžbu dobivamo $x = \pm 1$.

$$\bullet x = 1 \Rightarrow \sin(y) = 1 \Rightarrow y = \frac{\pi}{2} + 2k\pi; k \in \mathbb{Z}$$

$$\bullet x = -1 \Rightarrow \sin(-y) = -1 \Rightarrow y = \frac{\pi}{2} + 2k\pi; k \in \mathbb{Z}$$

$$\text{Rj: } \left(1, \frac{\pi}{2} + 2k\pi\right), \left(-1, \frac{\pi}{2} + 2k\pi\right), k \in \mathbb{Z}$$

Zadatak 5. Riješite jednadžbu: $\sin x + \sin 3x = 2$

Kako je $\sin x \leq 1$ i $\sin 3x \leq 1$ za svaki realan broj x zaključujemo da jednadžba ima rješenje ako i samo ako sustav jednadžbi

$$\begin{cases} \sin x = 1 \\ \sin 3x = 1 \end{cases}$$
 ima rješenje.

Skup rješenja jednadžbe $\sin x = 1$ je $\left\{x \in \mathbb{R} : x = \frac{\pi}{2} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}\right\}$.

Skup rješenja jednadžbe $\sin 3x = 1$ je $\left\{x \in \mathbb{R} : x = \frac{\pi}{6} + \frac{2m\pi}{3}, m \in \mathbb{Z}\right\}$.

$\left\{x \in \mathbb{R} : x = \frac{\pi}{2} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}\right\} \cap \left\{x \in \mathbb{R} : x = \frac{\pi}{6} + \frac{2m\pi}{3}, m \in \mathbb{Z}\right\} = \emptyset$ jer iz $\frac{\pi}{2} + 2k\pi = \frac{\pi}{6} + \frac{2m\pi}{3}$ slijedi $1 = 2(m - 3k)$ što je nemoguće.

Sustav jednadžbi $\begin{cases} \sin x = 1 \\ \sin 3x = 1 \end{cases}$ nema rješenja.

Jednadžba $\sin x + \sin 3x = 2$ nema rješenja.

Zadatak 6. Odredite sva realna rješenja jednadžbe

1.

$$4x^3 - \sqrt{1 - x^2} - 3x = 0.$$

Zapišimo danu jednadžbu u sljedećem obliku: $\sqrt{1 - x^2} = 4x^3 - 3x$

Uvjeti: $1 - x^2 \geq 0, 4x^3 - 3x = x(2x - \sqrt{3})(2x + \sqrt{3}) \geq 0$

Rješavanjem uvjeta dobivamo: $x \in \left[-\frac{\sqrt{3}}{2}, 0\right] \cup \left[\frac{\sqrt{3}}{2}, 1\right]$

Kvadriranjem jednadžbe i sređivanjem dobivamo jednadžbu $16x^6 - 24x^4 + 10x^2 - 1 = 0$.

Uvođenjem supstitucije $x^2 = t$ i faktorizacijom dobivamo $(2t - 1)(8t^2 - 8t + 1) = 0$.

1) Iz $2t - 1 = 0$ dobivao $t = \frac{1}{2}$, odnosno $x = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}$.

2) Rješenja kvadratne jednadžbe $8t^2 - 8t + 1 = 0$ su $t = \frac{2 \pm \sqrt{2}}{4}$, odakle dobivamo $x = \pm \frac{1}{2} \sqrt{2 \pm \sqrt{2}}$

Rješenja polazne jednadžbe su: $x_1 = -\frac{\sqrt{2}}{2}, x_2 = \frac{1}{2} \sqrt{2 + \sqrt{2}}, x_3 = -\frac{1}{2} \sqrt{2 - \sqrt{2}}$.

Zadatak 6. Odredite sva realna rješenja jednadžbe

2.

$$4x^3 - \sqrt{1 - x^2} - 3x = 0.$$

Zapišimo danu jednadžbu u sljedećem obliku: $\sqrt{1 - x^2} = 4x^3 - 3x$

Uvjeti: $1 - x^2 \geq 0 \Rightarrow x \in [-1, 1]$

Uvedimo supstituciju $x = \sin\alpha$, $\alpha \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$.

Jednadžba se svodi na jednadžbu $\sqrt{1 - \sin^2\alpha} = 4\sin^3\alpha - 3\sin\alpha$, tj. $|\cos\alpha| = -\sin 3\alpha$

Za $\alpha \in \left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$ je $\cos\alpha \geq 0$, pa jednadžba poprima oblik

$$\cos\alpha = -\sin 3\alpha, \quad \text{tj.} \quad \sin 3\alpha + \sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = 0$$

Primjenom formula za pretvorbu zbroja trigonometrijskih funkcija u umnožak dobivamo:

$$\sin\left(\alpha + \frac{\pi}{4}\right) \cdot \cos\left(2\alpha - \frac{\pi}{4}\right) = 0$$

1) Opće rješenje jednadžbe $\sin\left(\alpha + \frac{\pi}{4}\right) = 0$ je $\alpha = -\frac{\pi}{4} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$.

2) Opće rješenje jednadžbe $\cos\left(2\alpha - \frac{\pi}{4}\right) = 0$ je $\alpha = \frac{3\pi}{8} + \frac{k\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$.

Zadatak 6. Odredite sva realna rješenja jednadžbe

$$4x^3 - \sqrt{1 - x^2} - 3x = 0.$$

Jednadžba ima tri rješenja u intervalu $\left[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right]$: $-\frac{\pi}{4}, -\frac{\pi}{8}, \frac{3\pi}{8}$.

Rješenja polazne jednadžbe su:

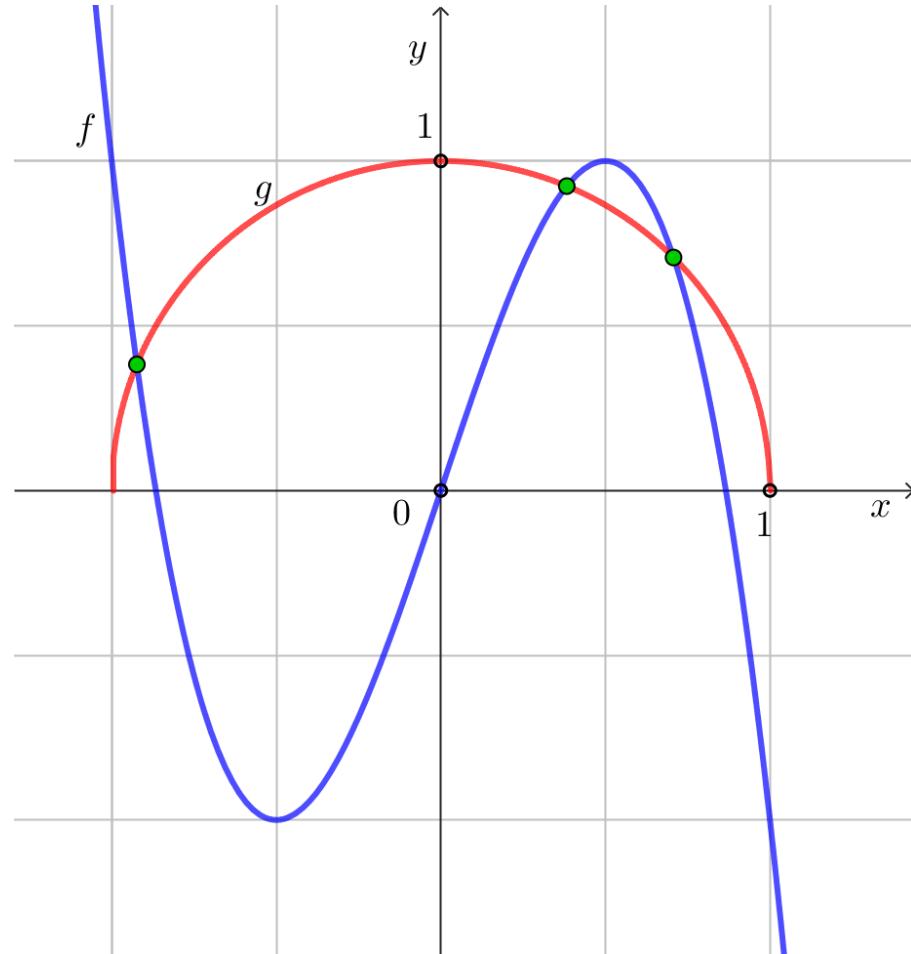
$$x_1 = \sin\left(-\frac{\pi}{4}\right) = -\frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$x_2 = \sin\left(-\frac{\pi}{8}\right) = -\sqrt{\frac{1 - \cos\frac{\pi}{4}}{2}} = -\frac{1}{2}\sqrt{2 - \sqrt{2}}$$

$$x_3 = \sin\left(\frac{3\pi}{8}\right) = \sqrt{\frac{1 - \cos\frac{3\pi}{4}}{2}} = -\frac{1}{2}\sqrt{2 + \sqrt{2}}$$

Zadatak 6. Odredite sva realna rješenja jednadžbe

$$4x^3 - \sqrt{1 - x^2} - 3x = 0.$$

- Učenik može crtanjem grafova funkcija $f(x) = 4x^3 - 3x$ i $g(x) = \sqrt{1 - x^2}$ zaključiti da jednadžba ima tri rješenja.

Zadatak 7. Odredite realne brojeve m za koje jednadžba $\sqrt{x+3} + \sqrt{x+5} = m$ ima rješenja.

1.

- Uvjet $x \geq -3, m \geq 0$.
- Kvadriranjem dobivamo: $2\sqrt{(x+3)(x+5)} = m^2 - 2x - 8$
- Zaključujemo da je $m^2 - 2x - 8 \geq 0$, tj. $x \leq \frac{m^2 - 8}{2}$.
- Ponovnim kvadriranjem dobivamo: $x = \frac{m^4 - 16m^2 + 4}{4m^2}$
- Nejednadžba $\frac{m^4 - 16m^2 + 4}{4m^2} \geq -3$ je ekvivalentna s nejednadžbom $(m^2 - 2)^2 \geq 0$ što vrijedi za svaki $m \in \mathbb{R}$.
- Iz $x \leq \frac{m^2 - 8}{2}$ i $x = \frac{m^4 - 16m^2 + 4}{4m^2}$ dobivamo nejednadžbu $\frac{m^2 - 8}{2} \leq \frac{m^4 - 16m^2 + 4}{4m^2}$ odakle rješavanjem dobivamo $m^2 \geq 2$.
- Konačno, jednadžba ima rješenja za svaki $m \geq \sqrt{2}$.

Zadatak 7. Odredite realne brojeve m za koje jednadžba $\sqrt{x+3} + \sqrt{x+5} = m$ ima rješenje.

2.

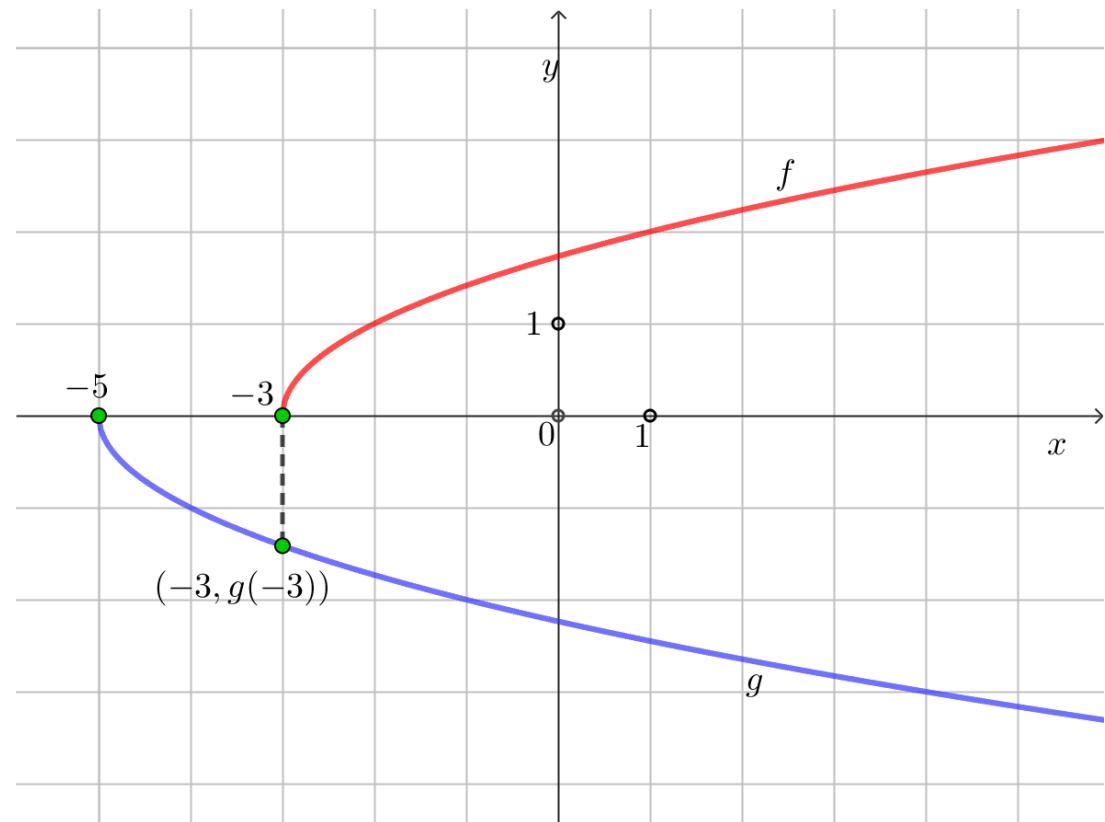
- Zapišimo jednadžbu u obliku

$$\sqrt{x+3} = -\sqrt{x+5} + m$$

- Neka je $f(x) = \sqrt{x+3}$, $g(x) = -\sqrt{x+5}$

- $g(-3) = -\sqrt{2}$

- Ako graf funkcije g translatiramo duž y osi za $m \geq \sqrt{2}$, jednadžba će imati rješenje i to jedno obzirom na sliku i injektivnost danih funkcija.

Zadatak 8. Riješite jednadžbu: $\sqrt[3]{1+x} + \sqrt[3]{1-x} = 2$

- Klasičan način:

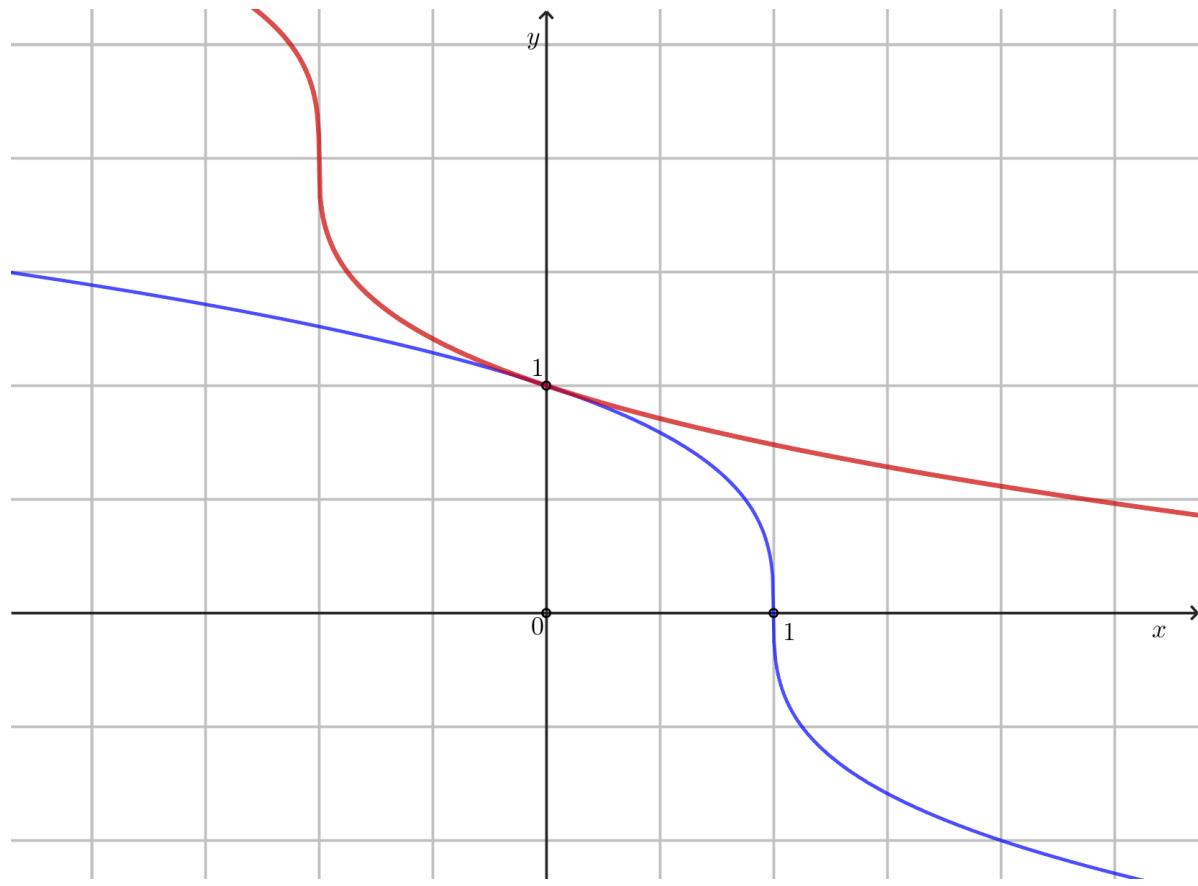
$$\begin{aligned} & (\sqrt[3]{1+x})^3 + (\sqrt[3]{1-x})^3 \quad 1. \\ & + 3\sqrt[3]{1+x}\sqrt[3]{1-x}(\sqrt[3]{1+x} + \sqrt[3]{1-x}) = 8 \\ & 1 + x + 1 - x + 3\sqrt[3]{1-x^2} \cdot 2 = 8 \\ & 6 \cdot \sqrt[3]{1-x^2} = 6 \\ & \sqrt[3]{1-x^2} = 1 \\ & 1 - x^2 = 1 \\ & x^2 = 0 \\ & x = 0 \end{aligned}$$

- Rješavanje iracionalnih jednadžbi sustavom algebarskih jednadžbi

$$\begin{aligned} & \sqrt[3]{1+x} = u \quad 2. \\ & \sqrt[3]{1-x} = v \\ & \begin{cases} u + v = 2 \\ u^3 + v^3 = 2 \end{cases} \\ & u^3 + (2-u)^3 = 2 \\ & u^2 - 2u + 1 = 0 \Rightarrow u = 1 \\ & u = 1 \Rightarrow \sqrt[3]{1+x} = 1 \Rightarrow x = 0 \\ & \text{Provjera pokazuje da } 0 \text{ jest rješenje dane iracionalne jednadžbe.} \end{aligned}$$

Zadatak 8. Riješite jednadžbu: $\sqrt[3]{1+x} + \sqrt[3]{1-x} = 2$

- $\sqrt[3]{1-x} = 2 - \sqrt[3]{1+x}$

3.

Zadatak 9. Riješite jednadžbu: $\sqrt[3]{2-x} + \sqrt{x-1} - 1 = 0$

1.

- Da bi jednadžba imala smisla mora biti $x \geq 1$.
- Uvedemo nove nepoznanice: $\sqrt[3]{2-x} = u, \sqrt{x-1} = v$
- Tada dobivamo sustav: $\begin{cases} u + v = 1 \\ u^3 + v^2 = 1 \end{cases}$
- Izrazimo li iz prve jednadžbe sustava $v = 1 - u$ i uvrstimo u drugu jednadžbu dobivamo $u^3 + u^2 - 2u = 0$, odakle faktorizacijom dobivamo:

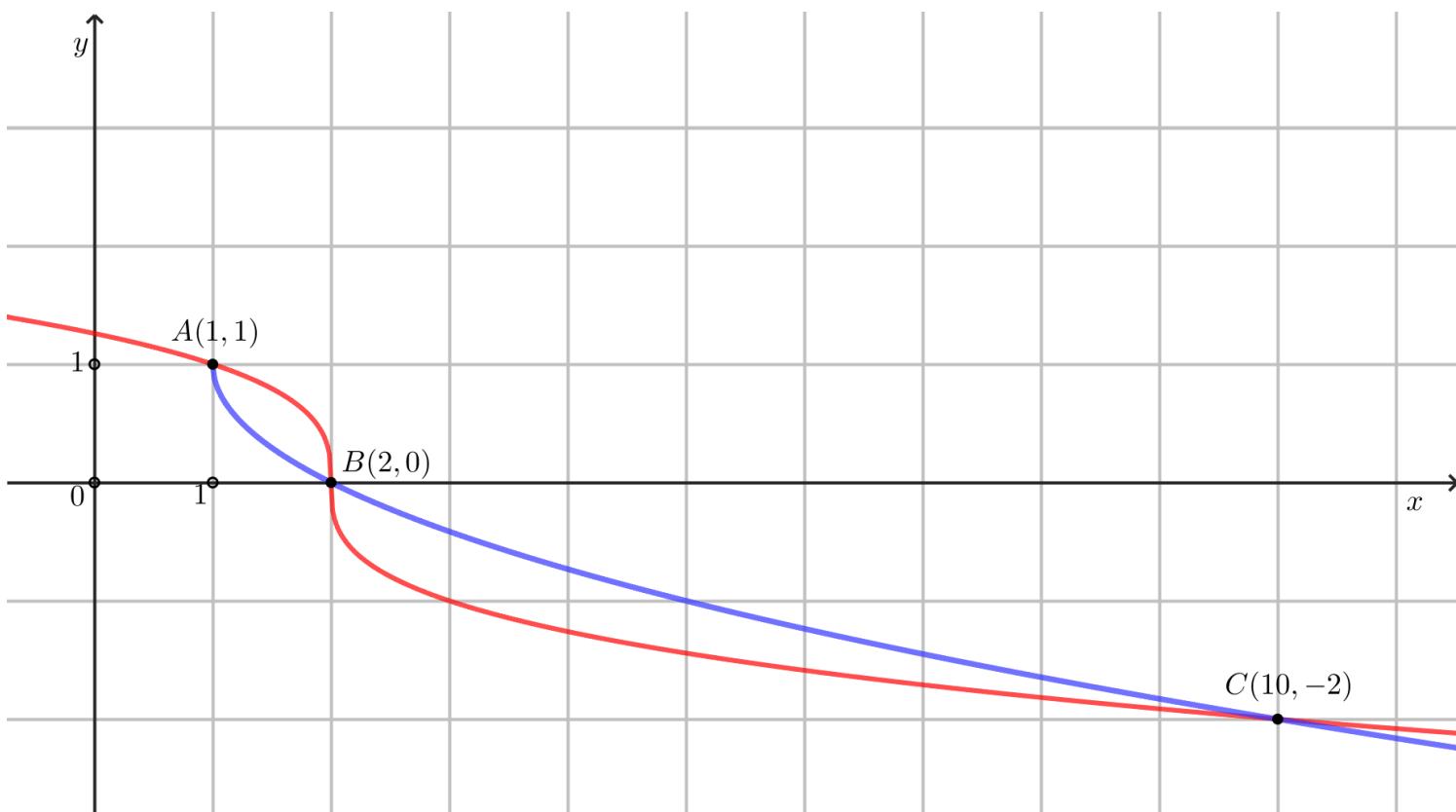
$$u(u^2 + u - 2) = u(u + 2)(u - 1) = 0$$

- Iz $u = 0$ dobivamo $\sqrt[3]{2-x} = 0$, odnosno $x = 2$.
- Iz $u = -2$ dobivamo $\sqrt[3]{2-x} = -2$, odnosno $x = 10$.
- Iz $u = 1$ dobivamo $\sqrt[3]{2-x} = 1$, odnosno $x = 1$.
- Provjera pokazuje da su $x = 2, x = 10$ i $x = 1$ rješenja dane iracionalne jednadžbe.

Zadatak 9. Riješite jednadžbu: $\sqrt[3]{2-x} + \sqrt{x-1} - 1 = 0$

$$\sqrt[3]{2-x} = 1 - \sqrt{x-1}$$

2.

Zadatak 10. Riješi sustav jednadžbi

$$\begin{cases} \sqrt{(x - 1)^2 + (y - 2)^2} + \sqrt{(x - 4)^2 + (y - 6)^2} = 5 \\ 6x + 7y = 43 \end{cases}$$

- Neka su u pravokutnom koordinatnom sustavu dane točke $A(1,2), B(4,6), C(x, y)$.
- Tada je:

$$|AC| = \sqrt{(x - 1)^2 + (y - 2)^2}$$

$$|BC| = \sqrt{(x - 4)^2 + (y - 6)^2}$$

$$|AB| = \sqrt{(1 - 4)^2 + (2 - 6)^2} = 5$$

Zadatak 10. Riješi sustav jednadžbi

$$\begin{cases} \sqrt{(x-1)^2 + (y-2)^2} + \sqrt{(x-4)^2 + (y-6)^2} = 5 \\ 6x + 7y = 43 \end{cases}$$

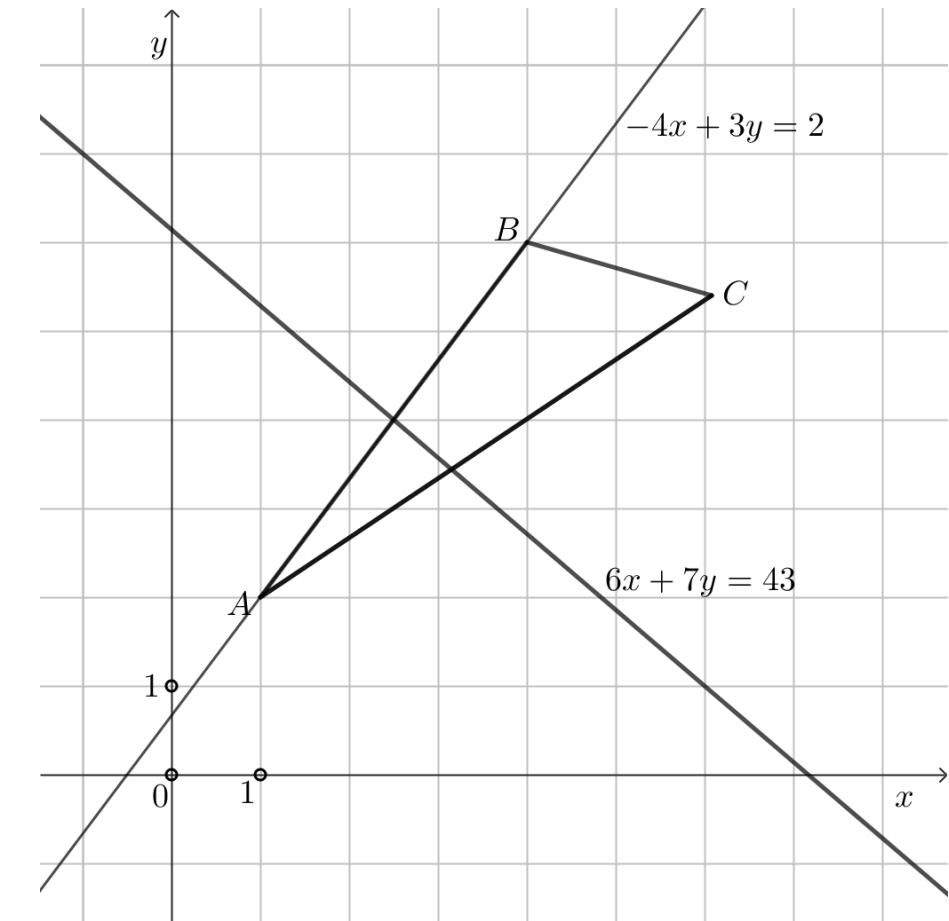
Mora vrijediti $|CA| + |CB| \geq |AB|$ te dobivamo:

$$\sqrt{(x-1)^2 + (y-2)^2} + \sqrt{(x-4)^2 + (y-6)^2} \geq 5$$

- Zaključujemo da nejednakost prelazi u jednakost kada se točka C nalazi na dužini $\overline{AB}$.

Kako jednadžba pravca AB glasi $-4x + 3y - 2 = 0$ i

kako se pravci $6x + 7y = 43$ i $3y - 4x = 2$ sijeku u točki $\left(\frac{5}{2}, 4\right)$ slijedi da je $\left(\frac{5}{2}, 4\right)$ rješenje polaznog sustava.

Zadatak 11. Riješi jednadžbu: $x^4 - 2\sqrt{5}x^2 + x + 5 - \sqrt{5} = 0$

Dana jednadžba može se zapisati u obliku:

$$(\sqrt{5})^2 - (2x^2 + 1)\sqrt{5} + x^4 + x = 0.$$

Stoga dobivamo $(\sqrt{5})_{1,2} = \frac{2x^2+1 \pm \sqrt{(2x^2+1)^2 - 4(x^4+x)}}{2}$.

Sređivanjem navedenog izraza dobivamo dvije kvadratne jednadžbe:

$$x^2 + x - \sqrt{5} = 0 \text{ i } x^2 - x + 1 - \sqrt{5} = 0.$$

Njihovim rješavanjem konačno nalazimo $x \in \left\{ \frac{-1 \pm \sqrt{1+4\sqrt{5}}}{2}, \frac{1 \pm \sqrt{4\sqrt{5}-3}}{2} \right\}$.

ŠKOLSKO
NATJECANJE

VODICE

JEDNADŽBE S
APSOLUTNOM
VRIJEDNOSTI

PRIPREME

KVADRATNE
JEDNADŽBE

LINEARNE JEDNADŽBE

LOGARITAMSKE
JEDNADŽBE

TRIGONOMETRIJSKE
JEDNADŽBE

EKSPONENCIJALNE
JEDNADŽBE

ŽUPANIJSKO
NATJECANJE

DRŽAVNO
NATJECANJE

- Odaber i bilo koji krug
- Pomakni se lijevo ili desno do najbližeg pravokutnika
- Pomakni se gore ili dolje do najbližeg kruga
- Zatim dijagonalno do najbližeg pravokutnika
- I konačno lijevo ili desno do najbližeg kruga

ŠKOLSKO
NATJECANJE

VODICE

JEDNADŽBE S
APSOLUTNOM
VRIJEDNOSTI

PRIPREME

KVADRATNE
JEDNADŽBE

LINEARNE JEDNADŽBE

LOGARITAMSKE
JEDNADŽBE

TRIGONOMETRIJSKE
JEDNADŽBE

EKSPONENCIJALNE
JEDNADŽBE

ŽUPANIJSKO
NATJECANJE

DRŽAVNO
NATJECANJE

Literatura:

1. M. Valčić, *Trigonometrija (odabrani zadaci)*, Element, Zagreb, 1996.
2. M Šarić, *Matematika pomaže matematići, zbirka nestandardnih zadataka s neobičnim rješenjima*, Element, Zagreb, 2006.
3. I. Ilišević, *Rješavanje nekih iracionalnih jednadžbi sustavom algebarskih jednadžbi*, MIŠ br. 93. Element, Zagreb, 2018.